

Notitie : Quickscan flora en fauna Peelheideweg 12 te America

Datum : 29 augustus 2016
Opdrachtgever : Van Dijck Groenteproducties
Projectnummer : 211x08647
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen

Van Dijck Groenteproducties, gevestigd aan de Peelheideweg 12 in America, is voornemens om haar bedrijfsgebouwen uit te breiden, een rijweg over het terrein te verleggen en een uitrit vanaf de bedrijfslocatie naar de Middenpeelweg te creëren.

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit beschermingszones van verschillende typen (waaronder de Goudgroene en Zilvergroene natuurzones) zijn ruimtelijk vastgelegd in het POL2014 welke is vastgesteld op 12 december 2014. De Goudgroene natuurzone vormt het netwerk aan bestaande natuurgebieden (voormalige EHS) en nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. De beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de Zilvergroene natuurzone. In het Provinciaal Natuurbeheerplan zijn de na te streven doelen weergegeven op het gebied van (agrarisch) natuur- en landschapsbeheer. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere

en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten').

Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 9 augustus 2016 door een ecooloog van BRO¹ een veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt langs de oostzijde van de Midden Peelweg (N277), ten noorden van de Peelheideweg in het buitengebied van America, gemeente Horst aan de Maas. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 194.294, Y= 384.876. De ligging van het plangebied is te zien in onderstaande afbeeldingen (Fig. 1 en 2).

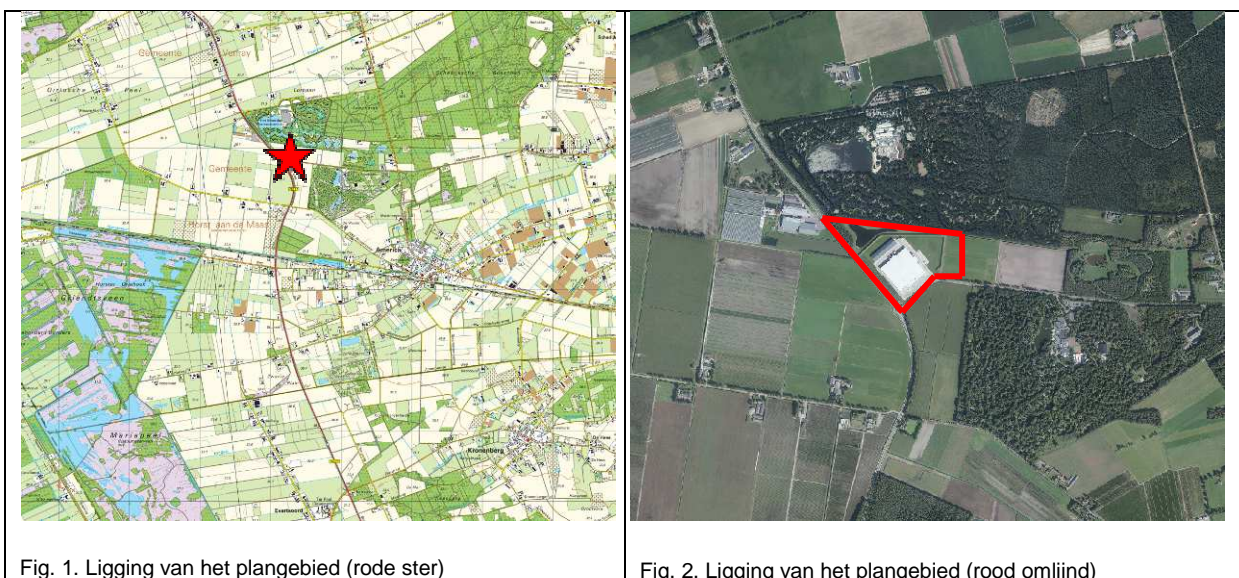

Fig. 1. Ligging van het plangebied (rode ster)

Fig. 2. Ligging van het plangebied (rood omlijnd)

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit bedrijfsterrein, een natuurontwikkelingsgebied met begrazing (door waterbuffels) en een stuk agrarische grond. Het grootste deel van het terrein is verhard met bebouwing en bestrating, voor het overige deel bestaat het terrein uit onderhouden grasvegetatie en een rondom het bedrijfsterrein gelegen aarden wal. Opgaande vegetatie is beperkt tot een houtsingel in het noordwestelijke deel en een aangeplante haag en boompjes langs de westzijde van de bedrijfsbebouwing. Oppervlaktewater is enkel aanwezig binnen het natuurontwikkelingsgebied in de vorm van een waterplas. De omgeving van het plangebied bestaat uit agrarische percelen en beboste recreatieterreinen. Fig. 3 t/m 10 geven een beeld van de huidige situatie.

Fig. 3. Westrand bedrijfsterrein, kijkrichting naar noordwesten

Fig. 4. Zuidwesthoek bedrijfsterrein, kijkrichting naar zuiden

Fig. 5. Houtsingel, begrazingsgebied en zoetwaterplas ten noordwesten van bedrijfsterrein, kijkrichting naar noordwesten

Fig. 6. Aarden wal langs noord(west)zijde bedrijfsterrein, kijkrichting naar noordoosten

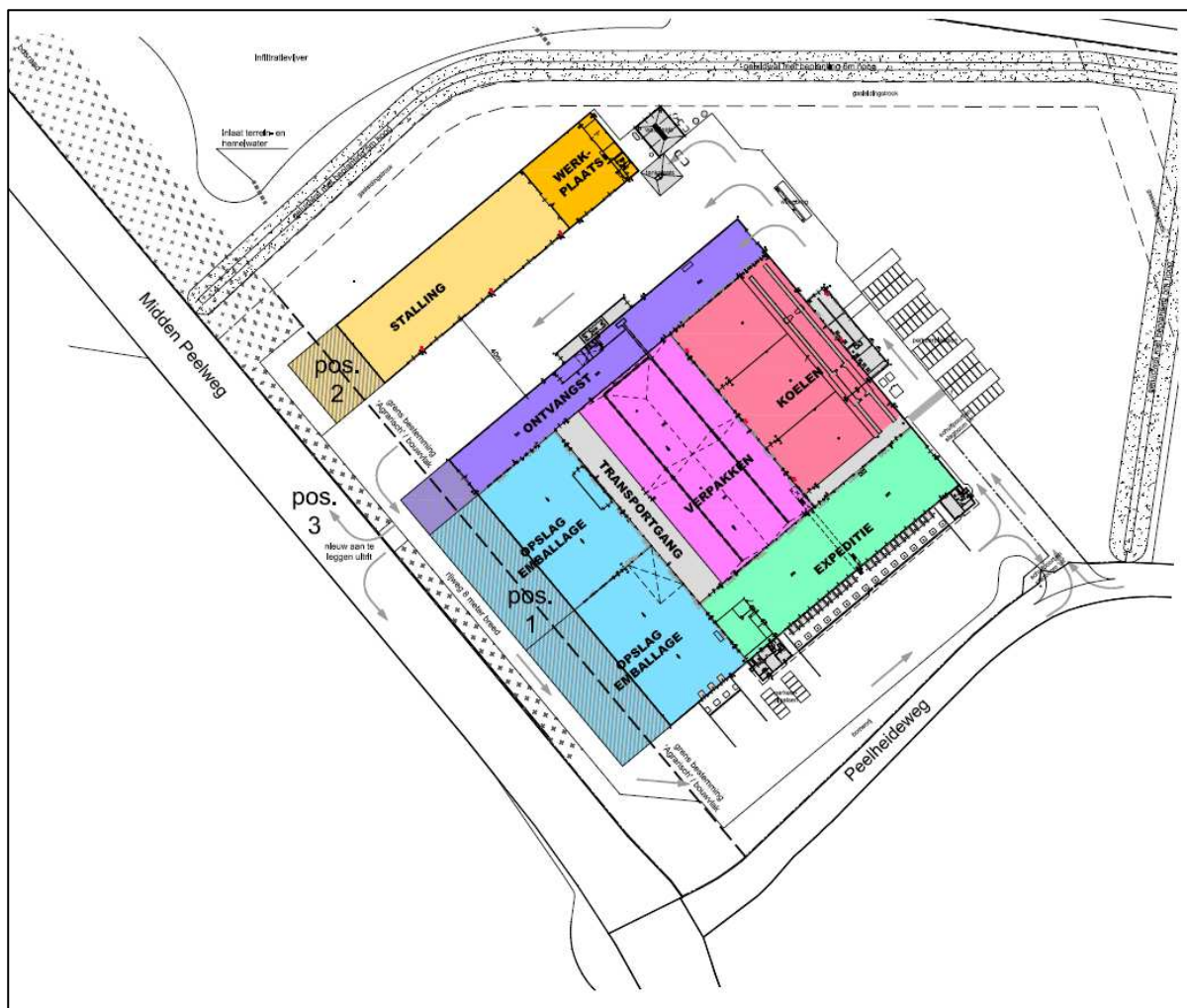
Fig. 7. Oostrand bedrijfsterrein met aanliggend bouwland, kijkrichting naar zuiden

Fig. 8. Binnenzijde uit te breiden stallingsbebauwing

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft het uitbreiden van de bedrijfsbebouwing (opslag/emballage en stalling) aan de westzijde, het verleggen van de rijweg over het terrein en het creëren van een uitrit vanaf de bedrijfslocatie naar de Middenpeelweg. Hiervoor zal een deel van de bestaande bebouwing opengebroken worden en vegetatie worden weggehaald. Daarnaast zal de uitbreiding landschappelijk ingepast worden. Fig. 9 geeft een beeld van de toekomstige situatie.

Figuur 9. Toekomstige situatie bedrijfsterrein.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel ligt op 1,7 km afstand. Gezien de aard van de ontwikkeling en de afstand tot omringende Natura 2000-gebieden zijn negatieve effecten op voorhand uitgesloten, met uitzondering van een mogelijk effect van stikstofdepositie als gevolg van een gestegen verkeersaantrekkende werking en verwarmingskosten. Om een mogelijk effect van stikstofdepositie als gevolg van het voornemen te kunnen bepalen, dienen stikstofberekeningen uitgevoerd te worden (in Aeries Calculator). In de planvorming zal hier dan ook rekening mee gehouden dienen te worden.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten en grenst ook niet aan het Limburgs Natuurnetwerk. Gezien de ligging geheel buiten de begrensde planologische gebiedsbescherming zijn negatieve effecten op planologisch beschermde gebieden uitgesloten. In de planvorming hoeft om die reden verder geen rekening gehouden te worden met planologisch beschermde gebieden.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

De onverharde delen binnen het plangebied bestaan uit intensief beheerd/begraasd grasland. Uit de omgeving bekend zijnde beschermde vaatplanten zoals wilde marjolein (allen tabel 2) zijn hier tijdens het veldbezoek niet in aangetroffen en worden tevens niet verwacht voor te komen binnen het plangebied. In de waterplas is tevens Negatieve effecten voor beschermde vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor enkele algemeen beschermde soorten (tabel 1) grondgebonden zoogdieren zoals veldmuis en haas (tabel 1).

Uit het plangebied en/of omgeving zijn de zwaarder beschermde soorten eekhoorn (tabel 2) en das (tabel 3) bekend. Voor eekhoorn is enkel de houtsingel in het noordwestelijk deel van het plangebied geschikt. Voor das is de graslandvegetatie geschikt als foerageergebied. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen sporen van das zoals wissels, mestputjes, graaf- en wroetsporen binnen het plangebied aangetroffen.

Effectenbeoordeling

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn hier geen specifieke maatregelen nodig.

De houtsingel blijft behouden, negatieve effecten voor eekhoorn zijn daardoor uitgesloten. Er zal enige grasvegetatie aan de westzijde van de bedrijfsbebouwing verwijderd worden. Gezien het beperkte oppervlak en het ontbreken van aanwijzingen van gebruik van het grasland door dassen, wordt verwacht dat dit grasland hooguit incidenteel gebruikt wordt. Er zal naar verwachting dan ook geen belangrijk leefgebied verloren gaan, negatieve effecten voor das worden redelijkerwijze uitgesloten.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van enkele soorten boombewonende en gebouwbewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, watervleermuis en laatvlieger (tabel 3). Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. In de bedrijfsconstructie zijn geen openingen aanwezig die geschikt zijn of toegang kunnen bieden tot vaste rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het is niet geheel op voorhand uitgesloten dat in 1 van de eiken in de houtsingel een geschikte holte aanwezig is. Gezien het weinig aanwezige groen binnen het plangebied zal dit geen onderdeel vormen van het foerageergebied voor vleermuizen, uitgezonderd de waterplas en houtsingel in het natuurontwikkelingsgebied. De aanwezigheid van een vliegroute voor vleermuizen wordt vanwege het ontbreken van doorgaande lijnelementen zoals bomenrijen uitgesloten binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

Met het voornemen zijn geen ingrepen voorzien in het natuurontwikkelingsgebied. Negatieve effecten voor vleermuizen zijn hierdoor uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in gebruik zijnde nesten van boerenzwaluw aangetroffen in de stalling (enkele nesten nog met jongen), ook dicht tegen de westelijke gevel aan. Voorts is niet uitgesloten dat enkele vogelsoorten elders op en rondom de bedrijfsbebouwing tot broeden komen, zoals de tijdens het veldbezoek waargenomen (jonge) witte kwikstaarten op het bedrijfsterrein. Struweel- en boom-broedende vogelsoorten zullen binnen het plangebied enkel kunnen voorkomen in de houtsingel.

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) waargenomen, zoals de uit de omgeving bekend zijnde huismus, kerkuil en steenuil. In de bedrijfsbebouwing zijn tevens verder geen (geschikte) nestlocaties voor deze soorten aanwezig.

Het plangebied vormt voor huismus en steenuil niet of marginaal leefgebied vanwege het nagenoeg ontbreken van landschapselementen die zorgen voor voldoende dekking. Voor kerkuil kan het grasland binnen het plangebied wel onderdeel uitmaken van het leefgebied.

Effectenbeoordeling

Met het voornemen zullen werkzaamheden plaatsvinden aan de constructie van het stallingsgebouw. De nesten van boerenzwaluw die nabij de uitvoeringslocatie/westgevel liggen zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode (voor boerenzwaluw loopt deze globaal van mei tot september). Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Door werkzaamheden buiten deze broedperiode uit te voeren dan wel voorafgaand aan het broedseizoen te starten (zodat de zwaluwen een andere nestplek uitkiezen in de stalling), wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op aanwezige legsels of nestjongen en indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, worden negatieve effecten voor vogels uitgesloten.

Met het voornemen wordt grasland verwijderd. Gezien het beperkte oppervlak, zeker ten opzichte van het totale foerageergebied voor kerkuil, en het voldoende voorhanden blijven van alternatief foerageergebied in de omgeving, worden negatieve effecten voor kerkuil redelijkerwijze uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is enkel oppervlaktewater aanwezig in het natuurontwikkelingsgebied. De aanwezigheid van vissen en voortplantingsplaatsen van amfibieën is hierdoor niet uitgesloten. De uit de omgeving bekend zijnde beschermde vissoort kleine modderkruiper (tabel 2) en beschermde amfibiesoorten poelkikker en kamsalamander (beide tabel 3) zullen naar verwachting niet in de waterplas aanwezig zijn vanwege de geïsoleerde ligging en/of het ontbreken van geschikte oever- en waterplantenvegetatie. Binnen het plangebied zijn wel enkele algemene soorten amfibieën te verwachten zoals de gewone pad (tabel 1).

Het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor reptielen zoals de uit de wijdere omgeving bekende levendbarende hagedis (tabel 2).

Effectenbeoordeling

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn hier echter geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Uit de omgeving is de dagvlindersoort heideblauwtje (tabel 3) bekend. Het plangebied vormt voor deze soort geen geschikt biotoop. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde diersoorten zijn op voorhand uitgesloten.

Conclusie en aanbevelingen

Wettelijke Gebiedsbescherming

Gezien de afstand tot omliggende Natura 2000-gebieden en gezien de aard van de ontwikkeling zijn effecten op voorhand uitgesloten, met uitzondering van een mogelijk effect van stikstofdepositie als gevolg van een gestegen verkeersaantrekkende werking en verwarmingskosten. Om een mogelijk effect van stikstofdepositie als gevolg van het voornemen te kunnen bepalen, dienen stikstofberekeningen uitgevoerd te worden (in Aeries Calculator). In de planvorming zal hier dan ook rekening mee gehouden dienen te worden.

Soortbescherming

- Binnen het plangebied is het voorkomen van enkele algemeen beschermde soorten (tabel 1) grondgebonden zoogdieren zoals veldmuis en haas (tabel 1) niet uitgesloten. Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten geldt wel een algemene zorgplicht.
- Binnen het plangebied is de aanwezigheid van dassenfoerageergebied niet geheel op voorhand uitgesloten. Met het voornemen zal enige grasvegetatie aan de westzijde van de bedrijfsbebouwing verwijderd worden wat kan dienen als foerageergebied. Gezien het beperkte oppervlak en het ontbreken van aanwijzingen van (recent) gebruik van het grasland door dassen, wordt verwacht dat dit grasland hooguit incidenteel gebruikt wordt. Er zal naar verwachting dan ook geen belangrijk leefgebied verloren gaan, negatieve effecten voor das worden redelijkerwijze uitgesloten.
- Binnen het plangebied is de aanwezigheid van leefgebied voor kerkuil, een vogelsoort waarvan nesten alsook de functionele leefomgeving jaarrond beschermd zijn, niet geheel op voorhand uitgesloten. Met het voornemen wordt grasland verwijderd. Gezien het beperkte oppervlak, zeker ten opzichte van het totale foerageergebied voor kerkuil, en het voldoende voorhanden blijven van alternatief foerageergebied in de omgeving, worden negatieve effecten voor kerkuil redelijkerwijze uitgesloten.
- Binnen het plangebied broeden boerenzwaluwen in de stalling. Met het voornemen zullen werkzaamheden plaatsvinden aan de constructie van het stallingsgebouw. De nesten van boerenzwaluw die nabij de uitvoeringslocatie/westgevel liggen zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode (voor boerenzwaluw loopt deze globaal van mei tot september). Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Door werkzaamheden buiten deze broedperiode uit te voeren dan wel voorafgaand aan

het broedseizoen te starten (zodat de zwaluwen een andere nestplek uitkiezen in de stalling), kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

- Binnen het plangebied is het voorkomen van enkele algemene soorten amfibieën zoals de gewone pad (tabel 1) niet uitgesloten. Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten geldt wel een algemene zorgplicht.
- Binnen het plangebied zijn geen (zwaarder) beschermde soorten vaatplanten, vissen, amfibieën, reptielen en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn in dit geval hiervoor echter geen specifieke maatregelen nodig voor grondgebonden zoogdieren en amfibieën.